

דעות



אלי פלאי:
הקונספציה הבעייתית, שהמפתח לצמיחה נמצא אך ורק בידיה של האקדמיה, מחלחלת גם לפקידות הבכירה - והציבור כולו משלם את המחיר.



הרב אברהם יצחק גרינבוים:
עידן הקורונה בעולם הישיבות הפך למעשה ממשבר חמור להזדמנות פז שאפשר לבחון כיצד ניתן לחבב את הלימוד על התלמידים



יהודה אייזיקוביץ:
והתרגיל הצליח: אלפי מתפללים נסעו, התפללו וחזרו לבתיהם בלי שהרשויות יכלו לנקות חרדי מוחץ!



איציק קורומי:
על מנת לאפשר לחרדים להשתלב בעולם העסקים בצורה מיטבית, יש צורך לפתח מערכות הכשרה מקצועיות רלוונטיות לעולם העסקים, תוך התמקדות בכישורים ומיומנויות הנדרשים בעולם העבודה החדש



אלי פלאי

המפתח לצמיחה במשק נמצא בהכשרות המקצועיות בסמינרים החרדיים

ללא ספק, האקדמיה הינה אחד האתגרים הגדולים העומדים כיום בפני שוק התעסוקה החרדי. במדינת ישראל קיימת מגמה הולכת וגוברת לדחוף כמה שיותר משוק התעסוקה הישראלי אל מוסדות ההשכלה הגבוהה באמצעות הצבת התואר האקדמי כדרישת סף, מה שמציב את מדינת ישראל כאחת מהמדינות שבהן שיעור גלי ההשכלה האקדמית הוא מהגבוהים בעולם. OECD, ולא בהכרח בצדק. ההכשרה האקדמית מהווה נטל כבד על ציבור רחב, ולא תמיד מתרגמת לפריון תעסוקתי גבוה יותר.

ההייטק, הבעיה היא שהמחסור האמור מתייחס למפתחי תוכנה ברמה גבוהה יותר מזה שמשפיקים לימודי התעודה בסמינרים. על-מנת להעניק מענה לבעיה זו, הקמנו במכון החרדי את פורום "חרדים להייטק", בו עלינו מלהציע התואר כבר ניצב בתנאי סף, כראש עיר או מועצה אזורית. במשרות בני-גווינות ומעלה התואר כבר ניצב בתנאי סף, וכך נחסמת מועמדותם של חרדים רבים. כמו כן, יותר ויותר מקצועות הולכים ומתווספים לרשימת המקצועות שעל מנת לסיקם בהם כיום בישראל נדרשת הכשרה אקדמית, כמו למשל המקצועות הפרא-רפואיים: קלינאות תקשורת, פיזיותרפיה ועוד. עקב, לפני שהתווספה הדרישה לתואר אקדמי היו מאות בנות חרדיות בשנה פונות למסלולי המקצועות הפרא-רפואיים, וכעת הדרישה לתואר עומדת עבורן כחסם.

יש לשקלל את האפשרויות למעורבות מדינת אירופה לעיסוק במקצועות הללו לא נדרש תואר אקדמי וההכשרה הנעשית במסלול ליי-מודי תעודה. ברור שעל מנת שותכונות כאלו יצליחו הן צריכות לעמוד בסטנדרטים הגבוהים ביותר ולעמוד תחת פיקוח רגולטורי מקצועי - והדבר נכון שבעתידים כאלו, שם איכות ההכשרה הינה קריטית. אמנם חשוב גם שקובעי המדיניות במדינת ישראל ישכילו להסיר את המחסום התעסוקתי בדמות הדרישה למסלולים אקדמיים עבור הציבור החרדי, שיוצר מחסור עבור כלל המשק בארץ. אם יותר ויותר תוכניות כאלו יוכו לתמיכה ממשלתית, ניתן יהיה להעניק מענה לעיסוק מקצועי בצורה חרדית שהולכת ומתרחבת. יש להיזהר מיישור קרקע עבור הצעת חוק זו, כאשר לגנד עניינו עמד הרצון לסייע לסמינרים לפתח מסלולי הכשרה נוספים מבלי להיזקק לשירותיה של האקדמיה, כמו גם המוץ שקיים במשק לעובדים בתחומים אלו. מאחר ומסלולי ההכשרות המקצועיות שבסמינרים מהווים חוד החנית של כוח התעסוקה החרדי - כעשרת אלפים בנות שסיימו לימודי תיכון ברמה גבוהה בוחרות מדי שנה להמשיך את לימודיהן במסלולים

הכותב הוא מו"ל קבוצת משפחה ויו"ר המכון החרדי למחקרי מדיניות



הרב אברהם יצחק גרינבוים

משבר הקורונה בעולם הישיבות התגלה כהזדמנות פז

על פניו נראה שהדבר הגרוע ביותר שקרה לציבור החרדי בעקבות הקורונה הוא התפרקות המסגרות הישיבתיות. אלפי חורים שהורגלו לשגרת לימודים קבועה על פי מסורת של עשרות שנים, מצאו עצמם לפתע ללא סדר לימודים. חלפו שבועות עד שתגלה הישיבות החלה להיעור באמצעים טכנולוגיים כדי למסור שיעורים, וחלפו חודשים נוספים עד שנמצא מתווה שאפשר לחלק מהישיבות את המשך הלימודים במסגרת הקפסולות. ככל שחלף הזמן נראה שהלימוד בישיבות עלה על מסלול חדש, ולמרבית ההפתעה הוא הביא גם לשינויים חיוביים. הלימוד בקפסולות הביא ליחס אישי וקרוב יותר של הצוות לתלמידים, ובחור הישיבה חש את ייחודו בתוך כלל הבחורים. גם כאשר בחור מעד וטעה הוא זכה ליחס סלחני שאפשר לו לחזור למסלול ולהמשיך הלאה. השווה הממושכת של התלמידים יחד יצרה חברויות ושיחות בין הבחורים המבוגרים לצעירים שבעידן שלפני הקורונה כמעט ולא התקיימו, מה שתרם ליצירת חברה מגובשת שחיוקה את הקשר של הבחור לישיבה ואת התחושה של גאוות יחידה.

ראשי הישיבות השכילו להוסיף לשגרת היום הלא קלה תחת הבידוד חוויות מרגשות כמו "ויצים" ואירועי שירה מעוררים, כמו גם חוויות שוברות שגרה כדוגמת שחייה בבריכה או משחקי כדור. חוויות שגרא בעבר הלא רחוק כדברים שלא ייראו בישיבה - הפכו לגורם מדרבן ומעורר מוטיבציה ללימוד. לא היה זה נדיר לראות בחורים מתוככים "בלימוד" בדרך לבריכת השחייה.

הישיבות שלא הצליחו להשתלב במתווה הקפסולות והמשיכו את שגרת הלימוד באמצעות שיעורים טלפונים, אמנם מצאו את עצמן בקושי לשמר את הקשר של התלמיד לישיבה, אך גם להן התאפשר להוסיף תכנים שמעוררים חשק ללימוד, כדוגמת לימוד תנ"ך או ספר "דרך השם", שיעורים על השתלשלות מסורת הש"ס ולימוד עצמי בתנאים מרוחק של סוגיות בנושאים אקטואליים.

עידן הקורונה בעולם הישיבות הפך למעשה ממשבר חמור להזדמנות פז שאפשר לבחון כיצד ניתן לחבב את הלימוד על התלמידים, כמו גם יצירת מחויבות ואחריות אישית של הבחורים לסדר יומם. יחד חרדי גדל משחר ינקותו בתוך תבנית מסודרת, הוא מקבל תוכנית לימודים שנתונה לפיקוח הצוות הלימודי ותפקידיו של הילד הוא ללכת בתלם לאורך כל המסלול. עידן הקורונה העביר במידה רבה את האחריות לתלמידים עצמם, עליהם מוטלת האחריות לקום בזמן ולהתפלל, לשמור על סדרי הלימוד, ולמעשה לנהל את כל סדר היום.

אך גם עבור ההורים התקופה הזאת יכולה להיזכר בתקופה נפלאה אם יכוונו את הילדים למקום של אחריות על סביבתם. הורים יכולים למנוף את מעמדו של בן הישיבה לתפקיד של ראש הישיבה הבית. כשנער בן חמש עשרה מקבל תפקיד למסור שיעור תורני קצר בבוקר לבני המשפחה ובהמשך היום הוא מסייע לאחיו הצעירים בלימוד או אפילו בקריאת ספר, בסופו של יום הוא יגלה שהוא הגורם שהביא לאווירה הנעימה בבית. זהו שיעור חשוב מאין כמוהו להעצמה של הבן והכוונתו לתפקיד של ראש הישיבה בהמשך.

בערב ראש השנה התקשר אלי תלמידי וסיפר שמשפחתו נדרשת לבלות את התג בכידוה. האווירה בבית הייתה מזוהזוה. ראש השנה ללא תפילות בבית הכנסת! שוחחנו מספר דקות ונפרדו לשלום. לאחר התקשר אלי אביו של התלמיד וסיפר בהתרגשות מספר דקות לפני כניסת התג הבן שלו התייב בסלון והעביר למשפחתו מסר קצר בענייני דימנא: "ראש השנה מהותו זיכרון, בו נזכרים מעשיו של האדם ומוזכרים את הקשר שלנו לבורא עולם. היום הוא מלמד אותנו שלמעשה אנתנו יוצרים את היזכרות שלנו, וכלן אם נרצה נזכור את ראש השנה הזה כאירוע מרכזי, אך אם שלנו רצוננו להפוך את המשבר הזה לחוויה טובה בענייני דימנא. סיים האב. "מיותר לציין שכבת אחת השתנתה כל האווירה בבית, את ראש השנה הזה לעולם לא נשכח".

בעזרת השם עידן הקורונה יחלוף ונחזור לשגרת הלימודים הישיבתית הרגילה כפי שהייתה מימינו. אולם ביידינו הבחירה אלו זיכרונות התקופה הזאת תותר בנו.

הכותב הוא ראש מוסדות הנוראה ויו"ר קרן וולפסון



אנחנו לא כמו כולם, אנחנו חרדים!



יהודה אייזיקוביץ

הניצחון בקרב הוא הפסד מהדהד במערכה

אי אפשר שלא להתרעם כשנוכחים לראות את היחס המלחף של הרשויות כלפי המפגינים בבלפור כשהואוהא ליחס הנוקשה שמופנה למתפללים בכותל המערבי. אלה וגם אלה מתקבצים תחת כיפת השמים במרחב פתוח, אך בעוד מפגיני בלפור זוכים להייעלם על מנת להפיק תועלת מהחוקים, מפגיני בני ברק זוכים להייעלם על מנת להפיק תועלת מהחוקים. מפגיני בני ברק זוכים להייעלם על מנת להפיק תועלת מהחוקים. מפגיני בני ברק זוכים להייעלם על מנת להפיק תועלת מהחוקים. מפגיני בני ברק זוכים להייעלם על מנת להפיק תועלת מהחוקים. מפגיני בני ברק זוכים להייעלם על מנת להפיק תועלת מהחוקים.

אנחנו זוכים להייעלם על מנת להפיק תועלת מהחוקים. מפגיני בני ברק זוכים להייעלם על מנת להפיק תועלת מהחוקים. מפגיני בני ברק זוכים להייעלם על מנת להפיק תועלת מהחוקים.

הכותב הוא מנהל CIO מרכז מידע חרדי



איציק קורומי

ארוכה הדרך לעצמאות כלכלית

תחום העסקים והיוזמות מושך אליו חרדים רבים שבוחרים לצאת לעולם העבודה ולמצוא את הדרך הטובה ביותר להתפרנס בכבוד. כל אחד מכיר חבר שהקים עסק, הרוויח כסף טוב והפך לגביר של הקהילה. אך האם אכן מדובר בתופעה רווחת? האם באמת החרדים מוכשרים כל כך ומצליחים להקים עסקים רווחיים גם ללא הכשרה מקצועית רלוונטית? מחקרים מראים שחרדים רבים שמשתלבים בעולם העסקים והיוזמות, עושים זאת בשל היעדר הכשרה מקצועית מתאימה. בעוד שיעור בעלי העסקים החרדים הצעירים (עד גיל 35) עומד על 8 אחוזים מקרב המועסקים, והוא כפול משיעור העצמאים בקרב היהודים הלא חרדים (4 אחוזים). בגילים המבוגרים יותר המצב משתנה ושיעורם של העצמאים החרדים עומד על 10 אחוזים, לעומת 12 אחוזים אצל יומים שאינם חרדים. נתון מעניין נוסף הוא שאצל חלק גדול מהעצמאים החרדים, הקמת העסק היא השלב הראשון בהשתלבות בעולם העבודה, ולא השלב השני לאחר עבודה כשכירים, כפי שנהוג בדרך כלל. הדבר נובע בין היתר ממצב שבו בוגרי ישיבות מוכשרים ואיכותיים, יוצאים לעולם העבודה ללא כל כישורים רלוונטיים והכשרה מקצועית וללא ידע מעשי ותאורטי בעולם העסקים, ועם הבנה שכדי להשלים את הפערים המקצועיים ולהצליח להשתלב במשרה מכובדת ואיכותית, ידרוש מהם להשקיע מאמצים רבים בלימודים שיכינו אותם להשתלבות בעולם העבודה.

הדבר מוביל חרדים רבים לבחור בדרך קצרה וארוכה, שבה הם בטוחים שיוכלו להקים עסק ולממש את עצמם בצורה מהירה, בלי צורך בהשקעה ארוכת טווח. אך הנתונים מראים 56 אחוז מהעצמאים החרדים מרווחים פחות מהממוצע (לעומת 35 אחוז אצל בעלי עסקים שאינם חרדים), ורק 16 אחוז מבעלי העסקים החרדים מרווחים מעל לממוצע (לעומת 36 אחוז אצל יומים שאינם חרדים). אחוז החרדים שמקיימים עסק בתור השלב הראשון שלם בעולם העבודה הוא גדול משמעותית מחלקם היחסי של החרדים בשוק העבודה, אך לאחר מספר שנים היחס משתנה, דבר המצביע בין היתר על אחוז גדול יותר של עסקים נכשלים שמובילים להסתכסוך כלכלית של הנוצרים למשך זמן מסוים. ניכר לדוגמה גריפיאקי עצמאי בחברה הכלכלית, עבד מספר שנים בסטודיו אך במשך פרסום גדול, ולאחר מכן החליט כי הגיע הזמן למשוך את הפוטנציאל שלו ולפתוח עסק עצמאי שבו יוכל לבחור את תחומי העיסוק שלו, את סוג הלקוחות שאיתם יעבוד ובדרך כלל להרוויח טוב יותר מאשר כשכיר בסטודיו. לעומתו, הגריפיאקי החרדי מקים עסק והופך לעצמאי מיד בסיום הלימודים המקצועיים, ללא היכרות עם עולם העסקים הגלובלי, ללא ניסיון בעבודת צוות וניהול לקוחות, ולרוב ללא התנסות וידע בהגדרת הבידול העסקי, תמחור, ניהול זמן, ומיומנויות רבות נוספות הנדרשות בעבודה עצמאית.

הכותב הוא מנהל מרכז החדשנות ביומקס ומנהל תחום תעסוקה במכון החרדי למחקרי מדיניות